

BRANDKÅRSTIDSKRIFT

Nr 10

Organ för Svenska Brandkärornas Riksförbund
Redaktion: Styrmanng. 1, Stockholm. Tel. 606308. Postg. 4870.
Redaktör och utgivare: Kapten Erik Gillner

1939
21 årgången

Ersättning vid olycksfall i arbete och beräkandet av den årliga arbetsförtjänst, som lägges till grund för ersättningens storlek.

Av sekreteraren i Riksförsäkringsanstalten *A. Christenson.*

Vid olycksfall i arbete bestämes ersättningens storlek med hänsyn dels till av olycksfallet orsakad nedsättning i den skadades arbetsförmåga, dels till den skadades årliga arbetsförtjänst. Det säger sig därför självt, att beräkandet och bestämmandet av den årliga arbetsförtjänsten är en synnerligen viktig detalj i skaderegleringsarbetet.

Grunderna för beräkandet av denna årliga arbetsförtjänst äro givna i 9:de paragrafen av gällande olycksfallsförsäkringslag. Där anges en del riktlinjer, som man har att följa, när den skadade exempelvis under en del av året varit sjuk eller arbetslös eller av annan oförvållad anledning åtnjutit lägre lön än den för honom normala eller ock på grund av något särskilt förhållande, såsom t. ex.

tillfälligt övertidsarbete, erhållit *högre* inkomst än den, han i normala fall brukar ernå. Direktiv lämnas vidare angående lönebestämning för vissa arbetarkategorier såsom lärlingar och minderåriga. Den hela ifrågavarande lagparagraf överskuggande regeln är dock den, som säger, att arbetsförtjänsten i övrigt skall bestämmas *till vad med hänsyn till omständigheterna prövas skäligt*. Härigenom lämnas ett tämligen obegränsat utrymme åt den rena skälighetsprövningen. Under årens lopp har mellertid, särskilt med stöd av de utslag, som i ett stort antal fall givits av Kungl. Försäkringsrådet, en någorlunda stadgad praxis för lönebestämningar utbillat sig.

Vad vid brandkärorna anställd personal beträffar är ju helt na-

turligt, att de hithörande personal-kategorier, som endast ha brand-kårstjänsten som bisyssla, ställa sig undrande inför frågan hur arbets-förtjänsten beräknas för dem och vilken ersättning de följaktligen kunna påräkna, därest ett olycksfall inträffar. Innan denna fråga närmare beröres, skall i korthet nämnas några ord om själva försäkringen.

Enligt 1916 års olycksfallsförsäkringslag — en lag, som efter sin tillkomst varit föremål för ett flertal ändringar — är envar arbetare försäkrad för skada till följd av olycksfall i arbete. Här är att märka, att lagens uttryck "arbetare" har en synnerligen omfattande betydelse. Med arbetare förstås nämligen envar, som mot avlöning användes till arbete för annans räkning utan att i förhållande till denna vara att anse som självständig företagare. Detta betyder beträffande exempelvis ett industriföretag, att hela personalen från och med verkställande direktören till och med springpojkar och städ-skor omfattas av försäkringen. Enahanda är förhållandet inom en brandkår. Från och med brandchefen och hela vägen neråt inneslutas alla de anställda i försäkringen.

I lagen äro vissa personkategorier, vilka ej skola vara att anse såsom arbetare i lagens mening, särskilt angivna. Anledning saknas att närmare ingå härpå.

Beträffande tecknande av försäkringen gäller, att vederbörande

arbetsgivare har frihet att teckna försäkringen i Riksförsäkringsanstalten eller att ingå såsom delägare i sådant ömsesidigt försäkringsbolag, vars delägare äro arbetsgivare och för vars förbindelser delägarna svara med obegränsad personlig ansvarighet. Ett flertal sådana försäkringsbolag finnas.

Såsom överinstans över såväl Riksförsäkringsanstalten som ifrå-gavarande försäkringsbolag fungerar Kungl. Försäkringsrådet, dit man alltså äger hänvända sig, därest man icke vill åtnöjas med vederbörande försäkringsinrättnings beslut. Försäkringsrådet är högsta instans och klagan över dess beslut må alltså ej föras.

Den ersättning, som tillerkännes vid olycksfall i arbete består i erforderlig läkarvård, inklusive sjukhusvård, läkemedel m. m. samt daglig *sjukpenning* under den tid det egentliga sjukdomstillståndet varar och *livränta*, därest den skadade blir helt eller delvis (minst 10 %) invalid. Medför olycksfallet den skadades död, utgår *begravningshjälp* samt *livräntor* till livränteberättigade efterlevande.

Bestämmelserna angående till de skadade utgående sjukpenning och livränta äro givna i olycksfallsförsäkringslagens 6 paragraf. I fråga om *sjukpenningens* storlek i förhållande till den årliga arbetsförtjänsten är här att märka, att det införts ett intervallsystem, varigenom de skadade med hänsyn till arbetsförtjänsten indelats i 10 grupper enligt grunder, som framgå av nedanstående sammanställning:

	Årlig arbetsförtjänst i kronor.	Daglig sjukpenning i kronor.
Ej uppgående till 675	1:—
Uppgående till 675 men ej till 945	1: 50
” ” 945 ” ” ” 1215	2:—
” ” 1215 ” ” ” 1485	2: 50
” ” 1485 ” ” ” 1755	3:—
” ” 1755 ” ” ” 2025	3: 50
” ” 2025 ” ” ” 2295	4:—
” ” 2295 ” ” ” 2565	4: 50
” ” 2565 ” ” ” 2835	5:—
” ” eller överstigande 2835	5: 50

Vad åter *livränta* beträffar, så gäller här, att livränta skall utgå med ett belopp, som vid förlust av arbetsförmågan motsvarar två tredjedelar av den skadades årliga arbetsförtjänst*) och vid nedsättning av arbetsförmågan det lägre belopp, som svarar mot nedsättningen. Omsatt i siffror betyder detta, att en person med en årlig arbetsförtjänst av kr. 3,000:— vid fullständig invaliditet erhåller en livränta av kr. 2,000:— för år, vid en till 60 % beräknad nedsättning av arbetsförmågan kr. 1,200:—, vid 25 % kr. 500:— o. s. v.

Vid bestämmande av den arbetsförtjänst, som skall läggas till grund för livränta, gäller icke såsom i fråga om sjukpenning något intervallsystem utan den arbetsförtjänst, som lägges till grund för livränta, måste bestämmas till ett *exakt* belopp, vanligen avrundat till jämnt 5- eller 10-tal kronor. Den del av arbetsförtjänsten, som överstiger kr. 3,000:— tages icke med i beräkning och är den skadades arbetsförtjänst så ringa, att den icke ens uppgår till kr. 450:—, skall den likväl bestämmas till detta belopp. Att den årliga arbetsförtjänst, vilken lägges till grund för en ersättning, som utgår i årtal, ja, ofta nog under den skadades hela återstående livstid, blir noggrant och rättvist beräknad, är självfallet av den allra största vikt.

Beträffande vid brandväsendet anställd personal är lönebestämningen ofta redan från början fullt klar. Har den genom olycksfall i arbete skadade brandmannen haft full sysselsättning vid vederbörande brandkår under hela året före olycksfallet, då har man ju endast att lägga den faktiskt intjänade lönen till grund för sättningen, dock med iakttagande av den i det

föregående omnämnda maximeringen beträffande såväl sjukpenning som livränta.

Hur ställer det sig då i dessa hänseenden för en person, som icke varit anställd vid brandkåren under hela året före olycksfallet? Kanske har han endast varit anställd där under en jämförelsevis kort tid och i sin föregående verksamhet haft lägre avlöning. Hårtill kan svaras, att därest den skadade är att anse som fast anställd vid kåren, skall hans årliga arbetsförtjänst bestämmas i enlighet med den löneställning han hade vid tiden för olycksfallet och utan att den lägre lön, han före sin anställning i kåren uppbar, får utöva något inflytande i nedpressande syfte.

Ett annat spörsmål, som möjligen torde kunna uppkomma, är följande: En person har någon befattning vid en brandkår med en lön av, låt oss säga kr. 200:— för månad. Så sker befordran till ett mera kvalificerat arbete, där lönen är kr. 250:— för månad. En månad efter denna befordran inträffar ett olycksfall. Faktiskt har ju den skadade då under ett år, räknat tillbaka från olycksfallsdagen, haft kr. 200:— för månad under 11 månader och kr. 250:— under 1 månad eller tillhoppa kr. 2,450:— under hela året. Vid tillerkännande av ersättning bestämmas den årliga arbetsförtjänsten dock *ej* till nämnda belopp utan inkomsten vid tiden för olycksfallet slås ut för hela året och arbetsförtjänsten bestämmas följaktligen till lagens maximibelopp, kr. 2,835 för sjukpenning och kr. 3,000:— för livränta.

Hade däremot löneökningen icke medfört förändring i den skadades arbetsförhållanden utan t. ex. va-

*) Vid sådant fall, att den skadade icke blott helt förlorat sin arbetsförmåga utan hans tillstånd dessutom är sådant, att han kräver särskild vård, kan livräntan bestämmas till högre belopp än som ovan angivits, likväl ej överstigande beloppet av den årliga arbetsförtjänsten.

rit föranledd av ålderstillägg eller liknande tillägg, skulle en sammanläggning av sista årets avlöning ha skett.

Beträffande sådana vid brandväsendet anställda personer, för vilka brandtjänsten endast är en bisyssla, som utövas vid sidan av ett huvudyrke, uppkommer gärna vid tanke på ersättning för olycksfall i arbete följande spörsmål: 1) Om olycksfallet sker i *huvudsysslan*, hur beräknas den årliga arbetsförtjänsten då? Medräknas endast inkomsten i huvudsysslan eller sammanräknas inkomsterna i båda sysslorna? 2) Om olycksfall sker i *bisyslan* vid brandkåren, beräknas då den årliga arbetsförtjänsten efter den jämförelsevis obetydliga avlöningen där eller sker sammanläggning av inkomsterna?

Vid besvarande av dessa frågor måste man skilja mellan det fall, att den skadade har båda sysslorna hos samme arbetsgivare och det fall, att han har huvudsysslan hos en och bisyslan hos en annan arbetsgivare. Har han båda sysslorna hos samme arbetsgivare, då måste som regel en sammanläggning av de olika avlöningsbeloppen ske. Följande av Försäkringsrådet avgjorda fall är här rätt belysande:

En person var anställd vid ett aktiebolag dels som byggnadsarbetare, dels som brandman vid bolagets brandkår. Under året före olycksfallet hade han arbetat 310 dagar i byggnadsarbete med en inkomst av kr. 2,976:—. För sitt arbete som brandman hade han uppburit kr. 76:—. Det bolag, som hade att reglera fallet, ansåg, att, då den skadade haft full sysselsättning under hela året i byggnadsarbetet, arbetsförtjänsten borde bestämmas med hänsyn tagen till allenast detta arbete, varför den årliga arbetsförtjänsten vid tillerkännande av livränta bestämdes till

kr. 2,980:—. Försäkringsrådet, där den skadade sökt ändring, förordnade, att lönen skulle bestämmas till maximibeloppet, kr. 3,000:—. Beloppen sammanslogos alltså. Resultatet hade givetvis blivit detsamma, därest olycksfallet inträffat i brandmanssysslan. Ehuru avlöningen där endast uppgick till kr. 76:—, skulle den årliga arbetsförtjänsten ha beräknats till kronor 3,000:—.

Har den skadade däremot sin huvudsysselsättning hos en och sin bisyssla hos en annan arbetsgivare, gäller, därest olycksfallet inträffat i *huvudsysslan* och under förutsättning av, att han arbetat där under året med full arbetstid, att endast inkomsten i denna syssla medräknas och att alltså inkomsten av bisyslan icke tages med i beräkning. Om alltså en brandman har full sysselsättning hela året vid sin brandkår och där erhållit avlöning med kr. 2,700:— samt därjämte haft någon bisyssla, som inbringat kr. 300:—, så bestämmas arbetsförtjänsten vid olycksfall i arbete *icke* till kr. 3,000:— utan till kr. 2,700:—.

Därest en person, som innehar två sysslor, skadas i *bisyslan*, kan ej heller en enkel sammanläggning av hans olika inkomster ske. Riktigare är då, att dels beräkna, vilken inkomst han skulle kunna ernå i arbete under ett helt år och med full arbetstid i det yrke, där skadan inträffat, dels taga reda på, hur stor inkomst han haft under hela året i sin huvudsysselsättning samt såsom årlig arbetsförtjänst bestämma det högsta av dessa belopp. Följande fall anföres:

En person, anställd dels vid en snickerifabrik, dels vid en mindre stads brandkår, skadades genom olycksfall under brandkårens eldsläckningsarbete. Som brandman åtnjöt han en avlöning av kr. 1,000:— för år jäm-

te fri uniform. I snickerifabriken hade han arbetat med full tid under hela året mot en avlöning av kr. 2,305:—. Hans sammanlagda kontanta lön uppgick alltså till kr. 3,305:—. Hans samsättning som brandman hade icke inkräktat på den ordinarie arbetstiden vid snickerifabriken.

Riksförsäkringsanstalten tillerkände sjukpenning efter en årlig arbetsförtjänst av kr. 2,295 men ej 2,565. Hänsyn togs alltså endast till avlöningen vid snickerifabriken. Den skadade anförde besvär hos Försäkringsrådet, som emellertid fastställde beslutet.

Av det nu sagda och av de anförda exemplen framgår fullt tydligt, att man, då olycksfall i arbete drabbat en person under utförande av arbete i en brandkårs tjänst, där den skadade endast innehar en bisyssla, icke äger bestämma den årliga arbetsförtjänst, som lägges till grund för ersättningens storlek, enbart efter inkomsten av denna bisyssla utan att den måste beräknas på helt annat sätt. Då ju brandkårspersonal måste vara vid god vigör såväl fysiskt som psykiskt, så följer ju härav att deras arbetskraft ofta är eftersökt och inkomsten tämligen god. Vid olycksfall under arbete i brandkårens tjänst händer därför ofta, att arbetsförtjänsten bestämmes till det lagstadgade maximibeloppet, ehuru avlöningen från brandkåren endast uppgår till ett eller annat hundratal kronor för år. I varje fall sker en prövning, varigenom arbetsförtjänsten bestämmes till ett skäligt belopp.

Är brandkårspersonal, som icke åtnjuter avlöning, försäkrad enligt lagen om försäkring för olycksfall i arbete?

Beträffande ovanstående spörsmål kan endast sägas, att olycks-

fallsförsäkringslagen föreskriver, att man för att omfattas av denna lag måste mot *avlöning* användas till arbete för annans räkning. Medlemmar i en brandskyddssammanslutning, där icke någon som helst avlöning erhålles, äro alltså icke försäkrade enligt nämnda lag. Erhålla medlemmarna däremot sådan ersättning, att densamma, ehuru obetydlig, dock är att anse som gottgörelse (avlöning) för utfört arbete, så äro lagens bestämmelser tillämpliga.

Är personal, som deltagar i luftskyddsövning, försäkrad?

Härtill kan endast svaras, att, därest personalen icke åtnjuter någon som helst avlöning för sitt arbete i ifrågavarande verksamhet, så är försäkringen ej gällande. Försäkringsskydd kan dock erhållas därigenom, att den ordinarie arbetsgivaren för de hos honom anställda, som deltaga i övningar av detta slag, tecknar frivillig försäkring för olycksfall *utom* arbetet.

Frivillig försäkring för olycksfall utom arbetet.

Genom i § 35 i gällande olycksfallsförsäkringslag givna bestämmelser beredes arbetsgivare möjlighet att försäkra hos honom anställd personal för olycksfall *utom* arbetet. Försäkringen tecknas antingen i Riksförsäkringsanstalten, därest arbetsgivaren har sin personal försäkrad för olycksfall i arbete där, och i annat fall i det ömsesidiga försäkringsbolag, i vilket arbetsgivaren ingått som delägare. Försäkringsavgiften är tämligen ringa — om densamma bör uppgift inhämtas från vederbörande försäkringsinrättning. Ersättning till de skadade utgår efter samma grunder som vid olycksfall i arbete.

Att märka är, att försäkringen icke nödvändigtvis behöver omfat-

ta *alla* hos arbetsgivaren anställda. Ofta kan det vara så, att en viss grupp anställda önska försäkring för olycksfall utom arbetet — eventuellt på egen bekostnad — och ha dessa då möjlighet att genom arbetsgivarens medverkan erhålla dylik försäkring. Obs. nämligen, att ansökan om försäkringen skall göras av arbetsgivaren och försäkringsavgifterna inbetalas av honom, vilket ju ej hindrar, att de anställda kunna inbetala motsvarande belopp till arbetsgivaren.

Försäkringen medför rätt till ersättning vid olycksfall, som icke äro att anse såsom olycksfall i arbete för *någon* arbetsgivares räkning, alltså olycksfall under fritiden, under eget arbete, under utövande av idrott m. m. Givetvis gäller sådan försäkring vid olycksfall exempelvis under luftskyddsövning, därest den skadade under deltagande i sådan övning icke kan anses vara försäkrad enligt bestämmelserna om olycksfall i arbete. Däremot gäller försäkringen icke vid olycksfall under militärtjänstgöring, emedan vid sådant olycksfall ersättningen utgår enligt särskild förordning.

P. M.

angående ersättning för deltagande i släckning av skogseld m. m.

För deltagande i släckning av skogseld kan i vissa fall ersättning utgivas av statsmedel.

Närmare bestämmelser i förevarande hänseenden återfinnas i Kungl. kungörelsen den 2 december 1938 (nr. 744) angående ersättning för deltagande i släckning av skogseld m. m.

Stycket 1 och 2 av § 10 i kungörelsen äro av följande lydelse:

Brandfogden eller, i förekommande fall, annan befälhavare vid

släckning av skogseld äger till länsstyrelsen avgiva förslag rörande tilldelande av ersättning eller belöning. Sådant förslag skall ingivas till länsstyrelsen inom sex månader efter eldens släckning.

Den som deltagit i eller på annat sätt varit verksam för släckningen äger även göra framställning om ersättning eller belöning. Sådan ansökan skall inlämnas till befälhavaren inom ett år efter eldens släckning. Befälhavaren skall där-efter med eget yttrande överlämna ärendet till länsstyrelsen. Befälhavaren äger inom samma tid till länsstyrelsen inkomma med ansökan om ersättning för eget arbete.

P. M.

angående ersättning för skada till följd av arbete vid släckning av annan eldsvåda än skogseld m. m.

Den som deltagit i eller på annat sätt varit verksam för släckning av *annan* eldsvåda än skogseld eller som deltagit i *övning* med brandkår kan i vissa fall av statsmedel få ersättning för därvid åsamkad skada.

Närmare bestämmelser i förevarande hänseenden återfinnas i Kungl. kungörelsen den 16 december 1938 (nr. 762).

§ 6 i kungörelsen är av följande lydelse:

Det ankommer på länsstyrelsen att bestämma det ersättningsbelopp, som må utgå. Ansökning om ersättning må icke ske senare än tre månader efter det skadan skedde, där icke sökanden visar laga förfall, och skall, åtföljd av utredning angående skadans uppkomst och storlek, ingivas till polismyndigheten i orten, som har att med eget yttrande i ärendet översända ansökningen med därtill hörande handlingar till länsstyrelsen.

Bärbara telefonapparater.

För att etablera förbindelse mellan en motorsprutas uppställningsplats och brandplatsen kan det vara lämpligt att använda speciella bärbara telefonapparater, vilka även för annat ändamål kunna komma till användning, t. ex. för etablerandet av reservtelefonförbindelse

la särskild personal för ordonnanstjänsten disponibel för förbindelsen mellan de olika platserna. Vid användandet av 2 st. bärbara telefonapparater av ovan angivet slag kommer man ifrån ovan angivna nackdelar samtidigt som fördelarna bli påtagliga.

av mera provisorisk art vid luftskyddstillstånd.

Apparaterna äro avsedda att komma till användning speciellt vid eldsläckning på landsbygden, där man i många fall har att räkna med att motorsprutan måste uppställas på betydande avstånd från själva brandplatsen. Det är då värdefullt att kunna etablera en snabb och effektiv förbindelse mellan brandplatsen och motorskötaren vid motorsprutan. Tidigare har man för detta ändamål varit hänvisad till att använda ordonnanser eller signalgivning på annat sätt. Detta har emellertid i praktiken visat sig tidsödande och ej fullt tillfredsställande och samtidigt måste man räkna med att hål-

En uppsättning apparater medföres på 1:sta utryckningsvagnen jämte en kabeltrumma med tjärtråd. Vid framkomsten till brandplatsen har man att rulla ut kabeln och placera telefonapparaten vid motorsprutan under det att den andra apparaten placeras på brandplatsen på lämpligt ställe därstädes. Apparaterna och kabeln äro av kraftig konstruktion, så att de även kunna användas under ogynnsamma förhållanden såsom ofta är fallet vid eldsläckning. Apparaterna ha provats vid en del tillfällen och visat sig fungera utmärkt och varit till verklig nytta för det avsedda ändamålet.

G. Bergh.

“Ett tryggare Sverige”.

Med detta nummer av Brandkärstidskrift följer ett särtryck ur den just nu utkomna "Kring Högtalaren", vilket behandlar radioserien "Ett tryggare Sverige". Serien började måndagen den 9 oktober och programmen återkomma sedan i allmänhet på bestämd tid varannan måndag under hösten och vintern.

I serien upptas till behandling från olika synvinklar det problem, som även är brandskyddets kärna: hur man sökt och alltjämt söker skapa trygghet i en osäker tillvaro genom att förebygga och lindra olyckor.

I anslutning till serien utger Radiotjänst efterhand fyra studie-brev. Dessa kunna rekvireras av enskilda lyssnare men äro framför allt avsedda för lyssnargrupper.

Studiebrevens ge kompletterande fakta arbetsuppgifter och förslag till ämnen för debatt kring föredragen samt litteraturanvisningar.

I "Kring Högtalaren" lämnas bl. a. följande anvisningar för studiearbetet. "Naturligtvis kan gruppen samlas blott i samband med föredragen. Men riktigtast förefaller, att man träffar samman varje vecka. Det stoff föredragen ger kräver nog två sammanträden för ordentlig behandling: man träffas, lyssnar gemensamt till föredraget, samtalar över där framlagda synpunkter och möts igen nästa vecka för fortsatt diskussion, för debatt kring till serien hörande arbetsuppgifter samt till förberedande av lyssnandet veckan därpå." Genom att tiden för föredragen inte alltid kan läsas fast får man kanske dock ibland ordna så, att sändningar inte avlyssnas i grupp, utan av medlemmarna vid var sin högtalare, varvid diskussionen får ske

vid annat tillfälle. — "Sändningarna i serien "Ett tryggare Sverige" bör kunna skänka de cirklar, som i vinter arbetar med ämnet

aktuella socialpolitiska frågor, den historiska bakgrund, som är så alldeles för lite tillgodosedd i vårt studium av aktualiteter", framhåller det vidare.

Denna serie om tryggheten angår brandmännen utom på grund av frågans egen natur även på grund av lyssnargruppernas arbetssätt. I deras studier ingår nämligen undersökningar av förhållandena närmast omkring dem och intervjuer med lokala experter på de behandlade frågorna: läkare, skyddsinspektörer och ombud, kommunalfolk, försäkringsmän och brandmän: "Brandmän borde även kunna direkt propagera för avlyssnandet av serier eller för bildandet av lyssnargrupper, som studera hithörande frågor. Just

nu behövs mer än någonsin alla krafter sätts in för att förebygga olyckor, enkannerligen eldsvådor. Inte minst borde de som redan börjat på sin luftskyddsutbildning komplettera sina kunskaper med ett ytterligare studium av brandskyddet. Intressera alltså alla vänner och bekanta för saken. Brandskyddet samt litteraturanvisningar och arbetsuppgifter i samband därmed kommer antagligen att behandlas i Studiebrev nr 3.

De som ha intresse att vid sidan av lyssnandet individuellt eller gruppvis erhålla studiebrev kunna rekvrirera sådana från *Radiotjänst, Stockholm* 7. Samtidigt insattes kostnaden för vad som rekvrirerats — 1 krona per serie — på postgirokonto nr 1302.

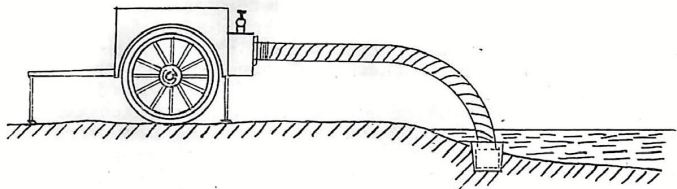
Grunda vattentillgångars utnyttjande.

Vid pumpning med motorspruta vid öppet vatten har man hittills önskat ha åtminstone 40 cm. vatten över sug silen för att sprutan ej skall suga luft. — Vilka nackdelar en dylik luftsugning medför, vet nog den strålförare, som varit utsatt för smällarna och ryckningarna i strålröret. — Har man oskyddad sug sil, erfordras det ungefär lika stort vattendjup under sug silen för att icke fasta partiklar från botten skola sugas in i sprutan. Det har alltså behövts bortåt 1 m. vattendjup för att man skulle vara på den säkra sidan. Man har därför i många kårer infört sug silskydd (se Utbildningsreglemente för brandkårer kap. II E I), varigenom man kunnat lägga sug silen direkt på botten och alltså minska fordran på vattendjup till c:a 50 centimeter.

Emellertid kan man med en enkel anordning i de flesta fall suga på endast c:a 8 cm. djup. Man

gräver ned en 10 à 15 liters vattenhink så djupt, att dess kant står 3 cm. över botten och vattnet alltså står 5 cm. över hinkens kant. Därefter placeras sugslangens sil lodrätt i hinken. Det har visat sig, att man på detta sätt ledigt kan ta ut över 700 minutliter vatten med 6 kg. tryck i munstyckena utan att någon som helst luft eller fasta partiklar från botten (givetvis något beroende på bottenens beskaffenhet) sugits in. Detta betyder, att vid användande av 10 mm. munstycken 5 st. strålar kunna tagas ut vid så utmärkt tryck eller vid 4 kg. tryck ända till 6 st. Och det torde nog höra till sällsyntheterna att mera eller ens denna mängd vatten uttages ur samma spruta, även om den hör till de större typerna.

Det är nödvändigt, att sug silen står lodrätt. En liten lutning ger åtminstone vid större vattenmängder genast luftvirvlar över sugsi-

len och följaktligen luft i strålröret.

En olägenhet är, att en man behöver begiva sig ut i vattnet för att utföra anordningen och under pumpningen hålla sugslangen i sitt lodräta läge. Genom att medföra ett par gummistövlar behöver emellertid detta ej medföra nämnvärt obehag. Det kan till och med rekommenderas att medföra tven-

ne par dylika, då även sprutskötare och spruta i fall av behov kunna ta uppställning på ett vattendjup av någon decimeter. Under sprutningens gång kan kanske lämplig ställning anordnas för sugslangens uppriggning eller kan en enkel sax enligt skissen medföras på sprutan.

Bergström.

Eldfaran på skärgårdsbåtar.

Ombord på passagerareångaren "Havsbandet", som trafikerar Göteborgs norra skärgård, uppstod, då fartyget vid 17-tiden den 15 augusti 1939 befann sig i farleden utanför Hjuvik, en eldsvåda, som utbreddes sig med sådan häftighet, att passagerarna ett par minuter efter eldsvådans utbrott hals över huvud måste störta sig överbord. Fartyget sattes därefter av besättningen på grund och blev helt vrak. Det får betecknas enbart som en lycklig tillfällighet, att ingen av de 40-tal passagerare, som medföljde fartyget, omkom eller skadades mera allvarligt. En av besättningsmännen, en eldare, erhöi dock sådana brännskador, att han för en tid måste vårdas på sjukhus.

Att eldsvådan inträffade under dagsljus, i lugnt och stilla väder och då fartyget befann sig i en trång farled nära land, så att tillskyndande motorbåtar och roddbå-

tar snabbt kunde fiska upp de i vattnet för sina liv kämpande passagerarna, får som sagt endast betraktas som en lycklig tillfällighet.

Med denna eldsolycka för ögonen och med kännedom om hur till bristningsgränsen fullsatta dessa passagerarebåtar oftast äro kan man inte undgå att utmåla för sig, vilken omfattande katastrof som skulle kunnat inträffa, om elden i stället brutit ut då fartyget en söndagskväll varit på ingående till Göteborg. Söndagskvällar äro dessa fartyg alltid fullsatta till sista plats (200—300 passagerare), då resa nämligen de flesta weekendfirare åter till staden, och den panik, som vid ett sådant tillfälle skulle kunnat uppstå ute på sjön bland de sammanträngda passagerarna, låter sig knappast ens tänkas.

Då man på ett fartyg tränger samman ett större antal människor inom ett begränsat utrymme,

som fallet är med de båtar, som trafikera våra skärgårdar och kuster, vilka åtgärder har man då vidtagit för passagerarnas skyddande till liv och lem? Ja, man har naturligtvis sett till att fartyget är fullt sjövärdigt, d. v. s. att det är starkt nog att tåla de påfrestningar, som sjön utsätter det för, att dess maskin är fullt arbetsduglig, att dess livbåtar, livbälten och frälsarkransar äro i användbart skick, att eldsläckningsapparater finnas ombord o. s. v. Dessutom kontrollerar polisen då och då, att det tillåtna passagerarantalet ej överskrides.

Säkert göra således vederbörande myndigheter allt, som lag och förordning medgiver dem att göra till allmänhetens skydd mot olyckor av alla slag ombord, men frågan är, vad man ytterligare skall kunna göra för att höja säkerheten mot olyckor hos våra passagerarfartyg i skärgårdstrafik.

Vad det förebyggande brandskyddet beträffar, står kanske icke mycket att vinna genom att påfordra träinredningens ersättande med inredning av ej brännbart material med hänsyn till allt det gepäck i form av resväskor, bädkaapor, paket och annat brännbart, som passagerarna släpa med sig, och med hänsyn till fartygets last, som vanligtvis placeras öppet på undre däck, men något litet skulle man i varje fall vinna i brandsäkerhet genom en sådan åtgärd.

Däremot synes mig, med den erfarenhet man fick vid "Havsbandets" brand, mycket kunna vinnas genom att tillgången till släckningsvatten, d. v. s. vatten under tryck i slangar, göres oberoende av var inom fartyget eldsvådan utbryter. På "Havsbandet" utbröt eldsvådan i maskinrummet, och maskinpersonalen tvingades härigenom att omedelbart lämna detta. Den i maskinrummet stående ångdrivna eldsläckningspumpen

kunde således icke startas, och möjligheten att släcka eldsvådan medelst vattenbegjutning var således från början utesluten. En reservpump placerad på annat ställe än i maskinrummet eller en anordning, genom vilken man från däck kunnat starta eldsläckningspumpen, skulle kanske ha räddat situationen, men något sådant fanns inte. Att maskinerna ännu långt efter eldsvådans utbrott voro oskadade, visar det faktum, att propellermaskineriet ännu en och en halv timme efter ångarens grundsättning arbetade. Hade man haft möjlighet att starta eldsläckningspumpen från däcket, hade den också helt säkert fungerat till belåtenhet.

En annan åtgärd för höjande av brandsäkerheten ombord vore, att på lämpligt antal platser utplacera till brandpost kopplade slangar. Det duger inte på dessa fartyg, där åtminstone varma sommardagar alla dörrar och ventiler äro öppna och draget således är mycket gott och man därför kan vänta en snabb spridning av elden, att ha någon enstaka brandpost och en lös slang undanstucken i något hål någonstans. Nej, det bör vara minst en brandpost på varje däck, och slangen skall ständigt vara tillkopplad.

Då man läser dagstidningarnas skildringar av "Havsbandets" brand, kan man inte värja sig från intrycket, att det måste ha varit en relativt stor mängd elfarlig olja av något slag med i spelet. Elden flammar upp så häftigt i maskinrummet på en koleddad ångbåt, att maskinisten inte hinner stoppa maskinen utan huvudstupa måste fly. Med kännedom om ångmaskinrums inredning måste man nog säga, att något sådant inte kan ske utan att något alldeles extraordinärt inträffat.

Ombord på ångfartyg använder man vanligtvis inte bensen, men en viss kvantitet fotogen finnes

alltid, dels för rengöringsändamål och dels för belysningsändamål. Denna fotogen förvaras väl vanligen i en tank i maskinrummet, och den möjligheten föreligger ju, att denna tank genom yttre åverkan (eldaren kan ju med slejsen eller rakan ha skadat den) plötsligt gått sönder och fotogen strömmat ut på maskindurken och antänts av gnistor från elden under pannorna. Det må nu vara hur som helst med eldsorsaken i "Havsbandets" fall, risken för att oljetankarna skola skadas genom yttre våld finnes, och därför böra tankar, som innehålla fotogen och oljor, uppställas på skyddande platser.

Det finnes helt säkert en del goda råd med avseende på det förebyggande brandskyddet, med vilka en brandman skulle kunna bistå en fartygsbesiktningsman. Ett samarbete mellan dessa två vore därför säkert både önskvärt och nyttigt, och det kanske rent av vore på sin plats, att brandbefälet finge befogenhet att utföra brandsynen på de i deras stad hemmahörande passagerarfartygen av den typ det här är fråga om (d. v. s. fartyg, som huvudsakligen användas för transport av sommargäster till och från deras landställen) med skyldighet för redarna att rätta sig efter de föreskrifter, som brandbefälet utfärdar.

På landbacken är man mån om att brandkåren inom en teater, biograf eller annan samlingslokal skall kontrollera, att kulisser och fonder äro impregnerade mot eld, att pyttsprutor, slangar och annan eldsläckningsredskap är i ordning, att det inte är något fel på nödbelysningen, att reservutgångar äro fria från belamrande föremål och lätt tillgängliga o. s. v. När ett större antal människor samlas i en lokal på land, är man således noga med att brandkåren får ha ett ord med i laget beträffande det förebyggande brandskyd-

det, och det vore väl därför logiskt, att när samma människor tränga ihop sig i en båt på sjön, brandkåren även då finge säga sitt ord. Nu kan man visserligen med rätta påstå, att faran för antändning icke är så stor ombord i ett fartyg som på en teater, men har elden väl kommit lös i fartyget, är faran här för den enskilde passageraren mycket större än i en brinnande teater. Inom en teater äro utrymningsvägarna i allmänhet goda och lätta att nå, manskap från brandkåren finnes oftast tillhands, man har järnridå, kanske sprinkler och — framför allt — man har brandkåren på platsen ett par minuter efter eldsutbrottet.

På ett fartyg är det helt annorlunda. Man har inga andra helt säkra utrymningsmöjligheter än den, som består i att hoppa i sjön, man har inga sådana skyddsmedel som en järnridå och ingen brandkår kan omedelbart lämna hjälp.

Med dessa fakta för ögonen vore det väl enbart en förtjänst för samtliga berörda parter, allmänheten, redaren och fartygsinspektionen, om brandkåren då och då gjorde inspektioner och kontrollerade, att eldsläckningsredskap funnes ombord i fartyget på rätt plats och i fullgott skick, att livräddningsredskapen voro lätt tillgängliga och välbehållna o. s. v. Vad säger brandbefälet själv?

Amatörsjöman.

*

Strax efter ovan timade händelse läsa vi nedanstående i en huvudstadstidning:

I säkerhetens intresse.

Inspektionen av passagerarefartygens tillstånd kommer framdeles att ske med större noggrannhet. Den har hittills regelbundet ägt rum vartannat år, men dessa inspektioner skola nu kompletteras med stickprov då och då beträffande

de fartygens tillstånd. Beslutet här- om har närmast framkallats av omständigheterna kring "Havsbandets" brand på västkusten, men det hälsas säkert med tillfredsställelse på alla platser, som i någon utsträckning äro hänvisade till samfärdsel vattenvägen.

Den nämnda fartygsbranden inskärpte närmast nödvändigheten att båtarna ha lämpliga och tillräckliga utgångar, så att passage- rarna i händelse av fara icke stängas inne som i en råttfälla. I det fallet tåla också andra fartyg än "Havsbandet" en granskning. Sådana detaljer som livbälten och eld- släckningsmateriel kunna också be- höva en översyn. Man hör ibland anmärkningar framställas mot att lasten tillåtes inkräkta på det be- stämde passagerareutrymmet, utan att en motsvarande reduktion ä- ger rum av antalet passagerare.

Äger ett sådant åsidosättande av bestämmelserna rum, får man hop- pas, att ett inskridande företas från den inspekterande myndighe- ten.

Det alldeles övervägande tonna- get i den trafik, varom här är frå- ga, har en ansenlig livslängd bak- om sig. Givet är, att en förnyelse i många fall skulle vara önskvärd, vilken kunde öka både snabbheten och komforten. Man kan emeller- tid rätt väl förstå, att driften icke alltid är så lönande, att den lockar till några större nyinvesteringar. Under sådana förhållanden måste emellertid ständigt tillses, att de tilltagande ålderssymptomen icke tillåtas bli av sådant slag, att de äventyra säkerheten. En intensi- fierad inspektion har nog i det av- seendet en uppgift att fylla, som kommer att värdesättas av den tra- fikerande allmänheten.

FRÅN LÄNSFÖRBUNDEN.

Kalmar läns Brandkårsförbund.

Brandkonsulent: Brandchef A. R. Florin, Tel. Brandkåren, Kalmar.

Ur ÅRSBERÄTTELSE

över Kalmar Läns Brandkårsförbunds verksamhet
under år 1938.

Styrelsen. Ordförande: Lands- hövding J. Falk. V. ordförande: Advokat A. Lindskog, Västervik. Ledamöter: Ryttmästare J. Birger Jeansson, Kalmar, godsägare Gus- taf Jeansson, Högsby, brandchef B. Carlsson, Oskarshamn, brandchef G. E. Pettersson, Borgholm, bank- direktör T. Björnberg, Oskars- hamn, disponent N. Berg, Fige- holm, brandchef T. Schele, Ankars- rum. Suppleanter: Brandchef A.

R. Florin, Kalmar, sjukvårdare E. Persson, Västervik, kamrer F. Angner, Ålem, brandchef E. A. Ander- sson, Mönsterås. Revisorer: Agronom R. Therner, Smedby, godsägare A. Bernsten, Bölebro. Revisorsuppleanter: Disponent R. Johnson, Päråd, brandchef Karl Svensson. Ålem. Sekr., kassör och konsulent: Brandchef A. R. Florin, Kalmar.

Arbetsutskott. Ordf.: Ryttmäs-

tare J. B. Jeansson, brandchef G. E. Pettersson, kamrer F. Angner, brandchef A. R. Florin. (Tillika sekr.)

Sammanträden. Årsmöte hölls i Kalmar den 24 och 25 september.

Styrelsen har sammanträtt två gånger.

Arbetsutskottet har sammanträtt tre gånger.

Brandkårsförbundets verksamhet. Till förbundet har under 1938 varit anslutna 52 brandkårer, varav 3 tillkommit under året och Alsterbro och Grönskåra avgått.

Av inom länet arbetande brandförsäkringsinrättningar ha 10 varit anslutna. Dessa ha erlagt en avgift pr år beräknad efter 2:50 pr miljon försäkringssumma, eller tillhopa kr. 1,279:50 enligt följande fördelning :

Ölands Norra Mots Brandstodsbolag 110:—, Ölands Södra Mots Brandstodsbolag 70:—, Brandförsäkringsföreningen Öland 30:—, Förlösa-Kristvalla socknars Brandstodsbolag 15:—, Ryssby sockens Brandstodsbolag 14:50, Söderåkra sockens Brandstodsbolag 12:50, Södra—Norra Möre Häraders Brandstodsbolag 115:—, Kalmar Läns Mellersta Brandstodsbolag 82:50, Brandstodsbolaget för Kalmar Läns Fastland 237:50 och Kalmar Läns Norra Brandstodsbolag 592:50.

Årsavgiften för brandkår har varit lika med föregående år eller 15:—, varav 10:— inlevererats till Svenska Brandkärernas Riks-förbund.

Den 15—21 augusti hölls å brandstationen i Kalmar en utbildningskurs för brandbefäl, den sjunde kursen i ordningen under förbundets verksamhetstid. Kursen leddes av brandchef A. R. Florin.

Kursen varade en vecka och omfattade teoretiska lektioner och praktiska övningar om sammanlagt 40 timmar.

I samband med årsmötet ägde en

instruktionskurs rum den 24—25 september, varvid förekom föredrag av brandchef A. R. Florin om "Brandskyddet en kommunal ekonomisk, social angelägenhet", industribesök å Kalmar Ångkvarn under ledning av ryttmästaren J. B. Jeansson, demonstration av motorsprutor och skumaggregat, seriekörning med motorsprutor (teoretiskt och praktiskt), filmförevisning av brandkårsfilm, instruktion i handsläckningsapparaters konstruktion, användbarhet och om-laddning, utställning av brandmateriel samt konsulentmeddelanden.

I årsmötet och instruktionskursen deltog c:a 150 personer från olika delar av länet.

Brandkårsförbundet vill härmed framföra sitt tack till Brandstyrelsen i Kalmar för brandkårens medverkan såväl vid instruktionskursen som under brandbefälkursen samt till Brandstodsbolaget för Kalmar Läns Fastland för visad gästfrihet.

Konsulentverksamheten. Konsulenten har under året besökt 32 platser där brandkårer inspekterats, diskussioner, överläggningar, sammanträden eller övningar hållits.

Brandkårer har bildats i Ankarsrum, Bäckebo och Emsfors.

Förutom muntliga råd och anvisningar ha skriftliga sådana samt utredningar angående brandstationsbyggen och brandkårens organisation och materiel, brandordningar m. m. samt utredningar och utlåtanden till Länsstyrelsen m. fl. myndigheter och brandförsäkringsinrättningar av konsulenten lämnats i 102 fall, vilket tyder på, att konsulentverksamheten uppskattats, och densamma erhållit en betydande omfattning. Trots detta har fast avlöning till konsulenten ännu icke av ekonomiska skäl kunnat ordnas.

Vattengivningsställens anordnande ha på en del håll målmedve-

tet genomförts, men återstår dock allt fortfarande på vissa platser önskemålet om denna frågas snara realiserande, vilket i första hand bör ankomma på respektive kommuner.

Ny-, till- eller ombyggnad av brandstationer har skett i Kalmar, Fagerhult, Mörlunda, Södra Vi, Sandvik, Trekanten och Nybro.

Brandbilar ha anskaffats i Ankarsum, Fagerhult, Figeholm, Fliseryd, Färjestaden, Oskarshamn, Ruda, Sandvik och Vissefjärda.

Motorsprutor ha anskaffats i Färjestaden, Kalmar, Nybro, Vimmerby och Västervik.

Eldsvådornas antal uppgå till 220, där till förbundet anslutna brandkärer biträtt med släckningsarbetet.

Antalet *övningar* uppgå till 789.

Följande *anslag* till brandväsendet inom länet ha lämnats under år 1938:

Av Brandförsäkringsinrättningarna:

Kalmar Läns Norra 16,300:—,
Klmalmar Läns Mellersta 3,900:—,
Kalmar Läns Fastland 4,700:—,
Norra och Södra Möre 1,350:—,
Ölands Södra Mots 1,854:—,
Ölands Norra Mots 500:—, Ålems sockens 800:—, Torsås—Gullabo 50:— och Söderåkra sockens 320:—.

Tillhoppa 29,774:—
(1937 16,000:—)

Av Sparbankerna:

Stranda härads 200:—, Mönsterås 200:—, Fliseryd 300:—, Wirserum 200:—, Högsby 800:—, Ålem 600:—, Målilla 200:—, Fagerhult 3,000:—, Figeholm 400:—, Söderåkra 600:—, Mörlunda 1,275:—, Madesjö—Örsjö 2,000:—.

Tillhoppa 9,875:—
(1937 3,400:—)

Av städer, köpingar, municipal-samhällen och kommuner:

Kalmar 121,000:—, Västervik 51,000:—, Oskarshamn 35,000:—, Vimmerby 12,000:—, Nybro 13,000:—, Borgholm 2,100:—, Mörbylånga köping 1,600:—, Emmaboda 3,400:—, Hulfsfred 6,800:—, Mönsterås 4,500:—, Bergkvara 900:—, Torsås 900:—, Figeholm 11,900:—, Ankarsum 4,000:—, Degerhamn 200:—, Fagerhult 1,500:—, Färjestaden 500:—, Gamleby 700:—, Högsby 1,200:—, Ljungbyholm 350:—, Målilla 2,100:—, Mörbylånga socken 200:—, Päråd 200:—, Rockneby 1,600:—, Sandvik 200:—, Södra Vi 3,050:—, Trekanten 300:—, Virserum 1,600:—, Ålem 1,000:— och Järeda 1,100:—.

Tillhoppa 284,600:—
(1937 227,948:—)

Av industrier:

Tillhoppa 10,000:—
(1937 4,366:—)

Summa anslag 1938 334,249:—.
(Summa anslag 1937 251,664:—)

Anslagssummor och övriga statistiska uppgifter lämnas med reservation för ofullständigt inlämnade sådana.

Det med över 30 % ökade anslaget visar tydligt att den rätta förståelsen för brandväsendets höjande är på god frammarsch i länet olika delar, och frambär brandkårsförbundets styrelse härmed sitt tack till anslagsgivarna för det därigenom visade intresset för brandförsvaret och uttrycker sin glädje över den ständigt ökade förståelsen för brandkårsförbundets arbete.

Brandkårsförbundets räkenskaper.

Behållning från 1937 ..	1,609:79
Inkomster under 1938	2,391:11
Utgifter under 1938 ..	2,350:55
Inkomster utöver utgifter	
1938	40:76
Behållning till 1939 ..	1,650:55

Förbundets kassabehållning är innestående å sparkasseräkning i Svenska Handelsbanken i Kalmar.

Som av ovanstående framgår, har Brandkårsförbundets arbete i alla avseenden varit mycket givande, och går utvecklingen alltjämt med stora steg framåt. För ett rätt bedrivande av verksamheten kvarstår emellertid önskemålet om ökade inkomster för Förbundet, så att konsulentverksamheten kunde ytterligare effektiviseras, exempelvis genom anställande av en biträdande konsulent, vilket det stora antalet anslutna brandkärer och det ökade arbetet obetingat kräver.

Brandkårsförbundets styrelse uttalar sitt tack för det goda arbete och den goda omvårdnad, som på snart sagt alla håll presteras av brandkärsmännen, och hoppas Styrelsen på fortsatt intresse och stöd från anslagsgivarna.

Vid årsmötet den 24 september anmälde Förbundets ordförande,

landshövding Falk, att han under det kommande arbetsåret kommer att avflytta från länet. I anledning därav riktade Förbundets v. ordförande, advokat Lindskog, ett tack till landshövding Falk för hans initiativ till Brandkårsförbundets bildande och för hans intresse för brandväsendets ordnande inom länet. Bästa beviset härpå, framhöll v. ordf., var att landshövding Falk i egenskap av ordförande velat leda Förbundets arbete alltifrån starten år 1929.

Såsom ett synligt tecken på Förbundets uppskattning av sin ordförande överlämnades till landshövding Falk en minnesplakett.

Än en gång vill Förbundets styrelse framföra sitt värdsamma tack till Kalmar Läns Brandkårsförbunds stiftare, dess förste ordförande, dess ordförande under de första tio åren, landshövding John Falk.

Blekinge läns Brandkårsförbund.

Konsulent: v. Brandchef S. Westling, Karlskrona. Exp.: Brandstationen.
Tel. Brandkären.

BERÄTTELSE

över Blekinge Läns Brandkårsförbunds verksamhet år 1938.

Förbundets ekonomi har under det gångna året varit tämligen god, varför arbetet inom förbundet kunnat bedrivas i betydligt ökad omfattning än tidigare. Sålunda har brandkonsulenten avlagt 35 besök å 22 olika platser. Besöken hava avsett orientering, föredrag, bildande av kärer samt övningar med redan bildade kärer.

Under året har avhållits två instruktionskurser för brandmän, varav en för västra länsdelen i Bräkne-Hoby den 28—29 maj, besökt av 18 deltagare samt en för

östra länsdelen i Karlskrona den 10—11 juni med 20 deltagare. Instruktionskurserna hava omfattat följande:

- praktiska övningar med brandredskap,
- övningar med motorspruta, seriekörning m. m.,
- slangvård,
- livräddningsövningar,
- rökskydd.

Brandkårsförbundets årsmöte avhölls i samband med Ronneby Borgarbrandkårs 25-årsjubileum. De styrelseledamöter, som stodo i tur

att avgå, omvaldes, varför styrelsen haft följande sammansättning:
ordförande: Landshövding S. Hagströmer,

v. ordförande: Greve A. Wachtmeister,

övriga ledamöter: Herrar C. R. Svensson, Bräkne-Hoby, F. Zetterlund, Karlskrona, Alfred Andersson, Lyckeby, August Håkansson, Olofström, och N. Svensson, Mörum.

styrelsesuppleanter: Herrar A. Svensson, Jämshög, O. Olsson, Kyrkhult, N. Lindeberg, Sölvesborg, och G. Pettersson, Öljesjö, Lösen.

revisorer: Disponent Uno Larsson, Kallinge, samt v. brandchef Thure Möller, Sölvesborg. Suppleanter för dessa: Kantor D. Josefs-son, Jämshög, och v. brandchef G. Rume, Bräkne-Hoby.

Vid årsmötet demonstrerade sekreteraren i Svenska Brandkårernas Riksförbund kapten E. Gillner med hjälp av ett "eldsläckningsspel"

tillvägagångssättet vid släckning av olika typer av eldsvådor. Förbundet beslöt att inköpa ett dylikt eldsläckningsspel.

Styrelsen har under år 1938 haft ett-sammanträde, varvid till brandkonsulent efter vice brandchef S. Rohlén, som avflyttat till Gävle, utsågs vice brandchef S. Westling, Karlskrona. Arbetsutskottet har under året haft tre sammanträden.

Förbundet har även under år 1938 åtnjutit ekonomiskt stöd av kommuner med kr. 540:— mot kr. 340:— 1937, av Brandförsäkringsbolaget å landet inom Blekinge med kr. 800:— mot kr. 600:— 1937, samt av industrier med kr. 300:—. För samtliga dessa bidrag, utan vilka förbundets verksamhet ej kunnat fortgå och utvecklas, ber styrelsen härmed få framföra sitt tack.

Den ekonomiska ställningen vid 1938 års slut framgår av följande tabell:

<i>Inkomster.</i>		<i>Utgifter.</i>	
Behållning från år 1937	912:80	Konsulentverksamheten	797:80
Bidrag fr. Riksförbundet	300:—	Instruktionskurser	300:05
" " Brandförs.-bol.		Årsmötet	88:10
å landet inom		Arbetsutskottets samman-	
Blekinge	800:—	träden	50:65
" " Industrier ..	300:—	Avgifter t. Riksförbundet	180:—
" " Kommuner ..	540:—	Representant till Riksför-	
Årsavgifter	270:—	bundets årsmöte	75:—
Ränta för år 1937	19:42	Diverse omkostnader ..	188:20
" " " 1938	33:89	Behållning till år 1939..	1,496:31
	Kronor 3,176:11		Kronor 3,176:11

Karlskrona den 29 juli 1939.

SVEN HAGSTRÖMER.

Franz Zetterlund.

Bilagor.

Med detta nummer av Brandkärstidskrift följer tvenne bilagor. Den ena behandlar en just nu aktuell radioserie betitlad "Ett tryggare Sverige".

Den andra bilagan är prenumera- tionslista för nästa år och torde godhetsfullt insändas av herrar brandchefer och enskilda före den 1 december 1939.

Göteborgs och Bohus läns brandkårsförbund.

Brandkonsulenter: v. Brandchef N. Grönvall och Brandkapten C. Bergström.

Exp.: Huvudbrandstationen, Göteborg.

Telefon 29.

STYRELSEBERÄTTELSE för år 1938.

Till förbundet voro den 31 december 1938 anslutna 45 brandkärer, varjämte 9 försäkringsinrättningar genom passivt medlemskap understödde förbundets verksamhet.

Sedan år 1937 har sålunda fyra nya brandkärer tillkommit.

Förbundets styrelse.

Förbundets styrelse har under året utgjorts av:

Landshövding Malte Jacobsson, ordf., vald t. o. m. årsmötet 1941, brandchef Eric Nicander, v. ordf., vald t. o. m. 1940, v. brandchef Nils Grönvall, sek. och kassaförvaltare, vald t. o. m. 1941, v. brandchef P. A. Pettersson, vald t. o. m. 1941, brandchef Aron Löfgren vald t. o. m. 1940, konsul W. Thorburn vald t. o. m. 1940, brandchef V. Reichenberg vald t. o. m. 1939, och brandchef B. Grauers vald t. o. m. årsmötet 1939.

Styrelsen har avhållit två sammanträden och i övrigt har förbundets angelägenheter handlagts av arbetsutskottet.

Styrelsesuppleanter ha varit:

Brandchef E. Thorsenius vald t. o. m. årsmötet 1940, brandchef D. Kristiansson vald t. o. m. årsmötet 1939, brandkapten C. Bergström vald t. o. m. årsmötet 1939.

Den för tiden intill årsmötet 1941 valde styrelsesuppleanten, brandchefen i Östersidan Knut Lycke har under året avlidit. Hans minne bringas i tacksam erinran.

Instruktionskurser. Årsmöte.

I samarbete med Länsförbundet för civilt luftskydd inom Göteborgs och Bohus län avhölls under dagarna 21—23 april en instruktionskurs för brandchefer. Denna bevestades av 28 brandchefer från länet, vilka med stort intresse deltog i undervisningen och de praktiska övningarna.

I samband med förbundets årsmöte, som avhölls i Gravarne den 28 maj 1938, var en kortare instruktionskurs anordnad.

I samband med årsmötet avhölls en storbrandsövning i Gravarne med deltagande från sex av brandkärerna i trakten. Övningen med efterföljande kritik var givande och utgjorde en god propaganda för brandkårsintresset i orten.

Konsulentverksamheten.

Enligt konsulenternas till denna redogörelse fogade rapport har under året verkställts 39 besök hos 36 anslutna kärer, varvid övningar, instruktioner eller bådadera avhållits.

Enligt samma rapport har i sex samhällen konsulenterna utövat propaganda för bildande av brandkärer eller anslutning av befintliga kärer till förbundet.

Konsulenterna ha avgivit ett stort antal yttranden i frågor rörande brandkårsorganisationer, materialanskaffningar och luftskyddsfrågor.

6 kärer ha under året ej besökts beroende på, att luftskyddsarbetet och därav föranledd arbetsbörda

medfört att konsulenterna ej kunnat disponera sin fritid i full utsträckning. Styrelsen har för intensifiering av konsulentarbetet för år 1939 vidtagit åtgärder i detta syfte genom att avtala om hjälp från ytterligare en brandkonsulent.

Brandkärerna.

Brandkonsulenterna konstatera i sin berättelse en alltjämt fortgående höjning av de anslutna kärernas duglighet.

Flera kärer ha moderniserats och utökat sin utrustning, medel härtill har bl. a. på grund av luftskyddets krav och en förbättrad ekonomi i samhällena kunnat erhållas.

Ett stort antal eldsvådor ha på ett förtjänstfullt sätt bekämpats av brandkärerna i länet.

Brandcheferna och brandbefälet ha i stor utsträckning medverkat vid det civila luftskyddets planläggning och i det pågående utbildningsarbetet.

Förbundets ekonomi.

Förbundets inkomster och utgifter balansera på kr. 2,737:42 med en behållning till 1939 på kr. 991:32. Fördelningen av inkomster och utgifter framgår av revisorernas berättelse.

Förbundet har inga skulder.

Sammanfattning.

Tiden har på brandkärerna lagt nya och betydelsefulla uppgifter. Brandkårsförbundets uppgifter såsom sammanhållande, rådgivande och utbildande institution är därför numera betydelsefullare än någonsin. Styrelsen anser sig med glädje kunna konstatera, att förbundets arbete i hög grad uppskattas av brandkärer och myndigheter.

Göteborg i juni 1939.

MALTE JACOBSSON.

/ Nils Grönvall.

NOTISER.

Göteborgs stads brandväsen 1938.

Brandkären har under året varit alarmerad 566 gånger, varav på grund av eldsvåda 392 gånger, soteld 16 gånger, hjälprekvisition vid gasolyckor, översvämningar, stormskador o. dyl. 42 gånger, förmodad eldsvåda 67 gånger och falsk anmälan 42 gånger.

Alarmering har skett genom signal från brandskåp 105 gånger, telefonmeddelande 443 gånger och muntlig anmälan 18 gånger.

Av eldsvådorna hava 86 varit av den beskaffenhet, att en eller flera slangledningningar från brandpost, motorspruta eller flodspruta behövt användas. Det största antalet slangledningningar, som vid eldsvåda

på en gång varit i verksamhet, har varit 27.

Vid övriga tillfällen har elden släckts med pyttsspruta, kemisk eldsläckningsapparat eller varit vid brandkäreans framkomst av tillståndskommande personer i det närmaste släckt.

En eller flera motorsprutor hava använts 26 gånger antingen från brandpost eller öppet vatten. I 4 fall har skumledning från motorspruta kommit till användning. Maskinstegar eller tunga mekaniska stegar hava kommit till användning 10 gånger. I 16 fall hava syrgasapparater använts under släckningsarbetet.

Vid 458 utryckningar har man-

BRANDREDSKÅP

Brandkärsutrustningar

Luftskyddsmateriel

ODENIUS

NYA AKTIEBOLAG

Tel. 13 15 96 Göteborg Tel. 13 69 35

Ombud antagas.

Under året har anskaffats en 24-meters Magirusstege å Volvo-chassi.

Antalet brandskåp är 252, varav 75 äro placerade inom enskilda verk och inrättningar.

Brandtelegrafledningarnas längd uppgår till 194 km.

Falu stads brandväsen 1938.

Brandkåren har under året alarmerats 37 gånger, varav för eldsvåda eller tillbud därtill 21 gånger, för soteld 5, för felsignal i automatisk brandalarm 4, för förmodad eld 1, för skogs- och gräsbrand 2, för explosion i kylskåp 1 och för undersökning 3 gånger. Alarmering har skett genom signal från brandskåp 6 gånger, genom telefon 28 och genom bud 3 gånger. Av eldsvådorna hava 4 släckts med slang från brandpost eller motorspruta. Övriga eldsvådor hava släckts med assuransspruta eller annan eldsläckningsmateriel. Den använda slanglängden utgjorde 4,500 km.

Brandskapens antal är 35 och brandtelegrafledningarnas längd c:a 27,000 m. samt ringledningarnas c:a 15,500 m.

Visby stads brandväsen 1938.

Brandkåren har under år 1938 varit alarmerad 22 gånger, därav för biträde vid eldsläckning på landet 3 gånger. Alarmeringarna hava skett genom telefon eller bud 19 gånger och genom brandskåp 3 gånger, därav falskt alarm 2 gånger. Av eldsvådorna hava endast 3 varit av den beskaffenhet, att slangledning från brandpost behövt användas. Antalet brandskåp i staden är 30.

skap från 1 station deltagit, vid 101 från 2 stationer, vid 5 från 3 och vid 2 från 4 stationer.

Ett eldsvådetillbud har släckts av vid offentlig föreställning kommanderad säkerhetsvakt.

Flodspruta har 26 gånger utgått till eldsvåda och kommit till användning 5 gånger.

Sammanlagda längden av under året vid eldsvådor använda slangledningar har utgjort 19,510 m. Den vid uttryckning tillryggalagda väglängden utgjorde för samtliga stationer 3,096,2 km. Brandkårens hjälp har under året varit påkallad 9 gånger för eldsvådor utom stadens område. Vid två tillfällen har reservkåren varit inkallad till tjänstgöring vid eldsvåda. Hela antalet uttryckningar från huvudbrandstationen var 289 och från Lundbystationen 129.